

OBSAH

I. Technická elektrostatika

Úvod	11
1. Rozměrová soustava jednotek	11
2. Vodiče a nevodiče. Coulombův zákon	13
3. Elektrické pole. Elektrický potenciál. Kapacita	14
4. Namáhání dielektrika	17
5. Příklady jednoduchých elektrických polí	18
a) Přímý vodič	18
b) Rovinný (deskový) kondensátor	19
c) Dva rovnoběžné kruhové válce vedle sebe	20
d) Kruhový válec a rovina	22
e) Dva nesouosé, rovnoběžné kruhové válce vzájemně se obklopující	22
f) Dvojvodičový kabel s olověným pláštěm	23
g) Trojfázové vrchní vedení	24
6. Dielektrikum složené (vrstvené)	24
7. Řadění kapacit	26
8. Plazivé výboje	27
9. Elektrostatická energie	29

II. Vznik elektrického proudu, jeho účinky a zákony

A. Proud stejnosměrný

10. Elektrický proud a jeho účinky	30
11. Praktické jednotky elektrotechnické. Zákon Ohmův	31
12. Vliv teploty na odpor vodičů	33
13. Proud rozvětvené. Kirchhoffova pravidla	35
14. Spojování odporů	36
15. Spojování zdrojů proudových	39
16. Svorkové napětí	39
17. Zákon Jouleův. Pojem elektrické práce. Elektrický výkon	40
18. Souvislost energie elektrické s energií mechanickou	44
19. Elektrický oblouk světelný	44
20. Thermoelktrína	45
21. Elektrolýsa. Zákony Faradayovy	46
22. Elektrolytická polarisace	48
23. Magnetické pole. Theorie molekulární	49
24. Magnetické účinky elektrického proudu	53
25. Elektrodynamické účinky proudu	55
26. Elektromagnety	56
27. Magnetisační křivky. Magnetický obvod	58
28. Ohmův zákon pro obvody magnetické. Zákon Bosanquetův	60
29. Hysterese. Ztrátové číslo u železa	62
30. Zákony o indukci	63
31. Indukce vlastní	65
32. Indukce vzájemná	67
33. Proud Foucaultovy	69

B. Proud střídavý

34. Vznik střídavého proudu	70
35. Vektorový diagram. Vznik proudů několikafázových	72
36. Účinky střídavého proudu	75

37. Střední hodnota střídavého proudu	76
38. Efektivní hodnota střídavého proudu	76
39. Elektromotorická síla vlastní indukce	78
40. Ohmův zákon při proudu střídavém. Elektrická rezonance	79
41. Rozvětvený proudový obvod s ohmickým odporem, vlastní indukci a kapacitou	85
42. Výkon střídavého proudu	86
43. Tlumivky	89
44. Skinefekt	92
45. Točivé pole magnetické	93
46. Napětí a proudy fázové a sdružené	95
47. Výkon třífázového proudu	99
48. Symbolická metoda v technice střídavých proudů	100

III. Generátory na proud stejnosměrný (dynam)

49. Celková úprava strojů na proud stejnosměrný	110
50. Dvoupólové vinutí prstencové	111
51. Dvoupólové vinutí válcové. Indukovaná ems	114
52. Stroje mnohópólové. Rozměry strojů. Počet otáček.	116
53. Konstrukce strojů na proud stejnosměrný	119
54. Dynamoelektrický princip, Způsoby magnetisační	125
55. Stroj seriový	125
56. Stroj derivační	126
57. Stroj sdružený či kompaundní	130
58. Vliv induktu. Poloha kartáčků. Jiskření	131
59. Reakce kotvy a příčná magnetisace	133
60. Generátory s komutačními póly a stroje kompensované	135
61. Turbogenerátory na proud stejnosměrný či turbodynam.	136
62. Generátor Rosenbergův	138
63. Dělbá napětí	140
64. Polarita dynam. Příčiny vadného vzniku napětí.	142
65. Paralelní pohon generátorů na proud stejnosměrný	143
66. Účinnost	145

IV. Motory na proud stejnosměrný

67. Konstruktivní úprava a působnost elektromotorů	148
68. Vliv induktu. Poloha kartáčků. Regulace počtu otáček	154
69. Odpory spouštěcí	155
70. Spouštěcí a regulační soustrojí	158
71. Motor seriový	159
72. Motor derivační	161
73. Motor kompaundní	164
74. Mechanický výkon. Brzdění motorů	164
75. Záměna působnosti strojů dynamoelektrických	166
76. Účinnost	167

V. Akumulátory

77. Účel, podstata a působnost akumulátorů	169
78. Napětí, kapacita a účinnost	172
79. Počet článků. Článeková řadidla	174
80. Spojení akumulátorové baterie s generátorem	176
81. Baterie nárazová. Soustrojí Ilgnerovo	179

82. Zvláštní užití akumulátorů	180
83. Jak zacházeti s akumulátory	182
84. Zkoušení akumulátorů	183
85. Akumulátory alkalické.	184

VI. Transformátory

86. Podstata a působnost transformátorů	187
87. Konstruktivní úprava	190
88. Změna napětí. Transformátor spojený nakrátko	194
89. Transformátorové diagramy	197
90. Transformátory pro účely zvláštní.	201
91. Spojení fází transformátorů. Paralelní provoz	209
92. Napětí, kmitočet a výkon	213
93. Účinnost	214
94. Vyzkoušení transformátorů	217

VII. Generátory na proud střídavý (alternátory)

95. Konstruktivní úprava	220
96. Turbogenerátory na proud střídavý či turboalternátory	228
97. Výkon alternátorů. Vztah mezi frekvencí, počtem pólů a otáček.	233
98. Generátor na střídavý proud za pohonu	234
99. Alternátor spojený nakrátko	238
100. Alternátory paralelně spjaté při stálém svorkovém napětí	240
101. Synchronizační síla a její závislost na předstihu. Příмка výkonu	240
102. Paralelní pohon alternátorů	242
103. Houpání alternátorů.	245
104. Napětí a jeho samočinná regulace	248
105. Účinnost	249

VIII. Motory na proud střídavý

A. Motory synchronické

106. Působnost a spouštění motorů synchronických	250
107. Synchronický motor při stálém zatížení a proměnlivém buzení	253

B. Motory asynchronické

108. Podstata a působnost jejich	254
109. Heylandův diagram	263
110. Spouštění motorů asynchronických	270
111. Směr otáčení, počet otáček, napětí a účinek	275
112. Regulace rychlosti	283
113. Účinnost	289
114. Asynchronický motor jakožto generátor	290
115. Asynchronický měnič frekvence	292
116. Indukční motor jednofázový	294

C. Motory kumutátorové

117. Úvodem: komutátor — kolektor — sběrník	295
118. Obecné poznámky.	298
119. Jednofázový kumutátorový motor seriový	299
120. Repulsní motor Thomsonův a Dériho	304
121. Motor Eichbergův a Latourův	307

122. Třífázový motor komutátorový s charakteristikou seriovou	311
123. Derivační třífázový motor komutátorový napájený do statoru (Winter-Eichberg)	316
124. Derivační třífázový komutátorový motor napájený do rotoru (Schrage)	322

IX. Přeměna soustav proudových

125. Motorgenerátory	326
126. Měníče jednofázové či konvertory	327
127. Kaskádní měnič	331
128. Usměrňovač rtuťové. Mřížkové řízení	333
<i>Přehled značek</i>	347
<i>Rejstřík</i>	353
<i>Literatura</i>	369